

PROGRAM VYSOCE KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC

PROGRAM VYSOCE KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC (dále jen „Program“) je **program schválený vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro ČR** podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Cílem Programu je poskytnout podporu **přímým zaměstnavatelům**, kteří do ČR potřebují přivést vysoce kvalifikované zahraniční pracovníky. Za tímto účelem je jejich zahraničním pracovníkům, kteří splní stanovená kritéria, **garantována možnost podání žádosti o pobytové oprávnění** na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí, a to i s jejich **nejbližšími rodinnými příslušníky**, a poskytnuta možnost **zjednodušit administrativu** spojenou s podáním žádosti o pobytové oprávnění.

1 Právní rámec

Program je realizován na základě usnesení vlády ze dne 26. srpna 2019 č. 581 o programech schválených vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro Českou republiku.

Realizace Programu probíhá v kapacitním a teritoriálním rozsahu stanoveném nařízením vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu.

Program je realizován od 1. září 2019.

Na účast v Programu **není právní nárok**.

Držitel zaměstnanecké karty, který na území přicestoval na základě Programu, je oprávněn **změnit zaměstnavatele** před uplynutím doby, na kterou byla tato zaměstnanecká karta vydána, ale **nejdříve po uplynutí 6 měsíců** od právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty.

Účast zahraničního zaměstnance v Programu je důvodem hodným zvláštního zřetele pro upuštění od jeho povinnosti absolvovat do 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vydání povolení k pobytu adaptačně-integrační kurz organizovaný centrem na podporu integrace cizinců.¹

Zaměstnavatelé zařazení ke dni zahájení realizace do „**Pilotního projektu Zvláštní postupy pro vysoce kvalifikované zaměstnance z Ukrajiny a Indie**“ jsou od tohoto dne považováni za účastníky PROGRAMU VYSOCE KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC.

2 Gestoři a spolugestoři Programu

Gestor:

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Do Programu zařazuje a případně z něj i vyřazuje zaměstnavatele, který podniká v oblasti výroby nebo poskytování služeb nebo působí ve veřejném sektoru. Monitoruje celkovou realizaci Programu a její dopady na podnikatelský sektor.

¹ Povinnost cizince je zakotvena v § 155 odst. 2 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Spolugestoři:

- **Ministerstvo zdravotnictví**
Do Programu zařazuje a případně z něj i vyřazuje zaměstnavatele, který je poskytovatelem zdravotních služeb dle zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „poskytovatel zdravotních služeb“) a chce zaměstnat cizince vykonávajícího zdravotnickou profesi.
Monitoruje dopady realizace Programu na zdravotnický sektor.
- **Ministerstvo vnitra**
Rozhoduje o žádostech o pobytová oprávnění podávaná zahraničními pracovníky, kteří jsou účastníky Programu, a monitoruje bezpečnostní dopady realizace Programu.
- **Ministerstvo zahraničních věcí**
Řídí činnost zastupitelských úřadů nabírajících žádosti zahraničních pracovníků, kteří jsou účastníky Programu, o pobytová oprávnění, a monitoruje situaci v zemích jejich původu.
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
Monitoruje dopady realizace Programu na trh práce a zaměstnanost. Kontroluje pokuty udělované zaměstnavatelům kontrolními orgány.

3 Účastníci Programu

- a) **Zaměstnavatel** splňující kritéria stanovená v bodě 4.1, který byl zařazen do Programu.
- b) **Občan třetího státu – zahraniční zaměstnanec** splňující kritéria stanovená v bodě 4.2, který s tuzemským zaměstnavatelem zařazeným do Programu uzavírá pracovněprávní vztah a bude na území ČR vykonávat práci na **pozici, která je dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO zařazena do hlavní třídy:**
 - 1 **Zákonodárci a řídicí pracovníci**
 - 2 **Specialisté**
 - 3 **Techničtí a odborní pracovníci**
- c) **Nejbližší rodinní příslušníci** těchto **zahraničních zaměstnanců**, tj. manžel/ka a nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince nebo jeho manžela/ky.

4 Kritéria pro zařazení do Programu

4.1 Kritéria pro zařazení zaměstnavatele do Programu

Zaměstnavatel může být na vlastní žádosti do Programu zařazen, pokud splňuje následující kritéria:

- 1) Zaměstnavatel **v ČR podniká minimálně 2 roky**, a pokud je zapsán v obchodním rejstříku, vložil do sbírky listin své účetní závěrky.²

² Výjimka se vztahuje na zaměstnavatele, kteří jsou této povinnosti ze zákona zproštěni.

- 2) Zaměstnavatel je **daňovým rezidentem v ČR** dle zákona č. 586/92 Sb., o daních z příjmů.
- 3) Zaměstnavatel je v ČR registrován jako **plátce zdravotního a sociálního pojištění**.
- 4) Zaměstnavatel **reálně vyvíjí činnost následujícího typu**:
 - a) podniká v oblasti výroby nebo poskytování služeb nebo působí ve veřejném sektoru nebo
 - b) je poskytovatelem zdravotních služeb.
- 5) Zaměstnavatel žádající o zařazení do Programu v ČR **zaměstnal či zaměstnává alespoň 3 osoby v období 2 let před podáním žádosti**.
- 6) Zaměstnavatel má **vyrovnané závazky vůči státu**:
 - a) nemá daňové nedoplatky z podnikání
 - b) nemá nedoplatky pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
 - c) nemá nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění;
- 7) Zaměstnavateli **nebyla v období 2 let před podáním žádosti** o zařazení do Programu **uložena**:
 - a) **pokuta** vyšší než 100 000,- Kč za umožnění výkonu nelegální práce anebo,
 - b) **opakovaně pokuta** vyšší než 100 000,- Kč za porušení povinností vyplývajících z právních předpisů kontrolovaných Úřadem práce ČR, Státním úřadem inspekce práce nebo oblastními inspektoráty práce anebo povinnosti výběru pojistného na veřejné zdravotní pojištění.
- 8) Zaměstnavatel zveřejnil v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké nebo modré karty **volné pracovní místo** a vybral si na toto místo konkrétního pracovníka – občana třetího státu, s nímž hodlá uzavřít nebo již uzavřel pracovněprávní vztah.³

Výše uvedená kritéria přiměřeně platí i pro zaměstnavatele již zařazeného do Programu, který žádá o **zařazení dalšího zahraničního zaměstnance**.

Rozhodnutí o zařazení zaměstnavatele do Programu má platnost po dobu **1 roku**. Tím však není dotčena možnost, že dojde k pozastavení či ukončení Programu i před uplynutím této doby. Zaměstnavatel může o zařazení žádat opakovaně.

4.2 Kritéria pro zařazení zahraničního pracovníka do Programu

Zahraniční pracovník může být do Programu zařazen, pokud splňuje následující kritéria:

- 1) Zahraniční zaměstnanec je **oprávněn podat žádost o povolení k pobytu na zastupitelském úřadu, který zajišťuje realizaci Programu**. Pro podání žádosti v rámci Programu musí být splněny následující podmínky:
 - cizinec je občanem státu, na jehož území se zastupitelský úřad nachází, nebo na jehož území se vztahuje působnost tohoto úřadu,
 - je držitelem cestovního pasu vydaného takovým státem,
 - v daném státě má povolen pobyt nad 90 dnů nebo trvalý pobyt nebo
 - je na základě vyhlášky Ministerstva vnitra⁴ oprávněn podat žádost na kterémkoli zastupitelském úřadu.
- 2) Se zahraničním zaměstnancem bude uzavřen **pracovní poměr na zákoníkem práce stanovenou týdenní pracovní dobu**⁵ (plný úvazek) a na dobu alespoň **1 roku**.
- 3) Zahraniční zaměstnanec bude po celou dobu trvání pracovního poměru pobírat **mzdu nebo plat** odpovídající

³ V případě zaměstnání cizince s volným přístupem na trh práce podle § 98 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se splnění této podmínky nevyžaduje.

⁴ Vyhláška Ministerstva vnitra č. 429/2010 Sb., stanovící výjimky z povinnosti cizince požádat o vízum nebo povolení k pobytu na místně příslušném zastupitelském úřadu.

⁵ U žadatelů o zaměstnanecké karty v souladu s § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

- alespoň **minimální výši průměrného výdělku podle příslušné podskupiny CZ-ISCO** (v případě pracovníků ve zdravotnictví po odpočtu nenárokové složky mzdy/platu) nebo
 - v minimální výši stanovené pro modré karty, a to i v případě žadatelů o zaměstnanecké karty⁶.
- 4) Jedná-li se o zahraničního pracovníka vykonávajícího **zdravotnickou profesi**, musí mu být vydáno:
- a) rozhodnutí o uznání rovnocennosti nebo platnosti dokladu o zahraničním vzdělání nebo osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání a
 - b) rozhodnutí o povolení k výkonu odborné praxe na území ČR nebo rozhodnutí o uznání způsobilosti k výkonu povolání vydané Ministerstvem zdravotnictví zdravotnickému pracovníkovi/pracovníkům.

5 Zařazování do Programu

5.1 Zařazení zaměstnavatele do Programu

5.1.1 Podání žádosti zaměstnavatele o zařazení do Programu

Žádost o své zařazení do Programu může zaměstnavatel podat pouze za podmínky, že současně žádá i o **zařazení alespoň 1 konkrétního cizince**.

Žádost o zařazení do Programu podává zaměstnavatel:

- **Ministerstvu průmyslu a obchodu** – podniká-li zaměstnavatel v oblasti výroby nebo poskytování služeb nebo působí ve veřejném sektoru.
- **Ministerstvu zdravotnictví** – je-li zaměstnavatel poskytovatelem zdravotních služeb a chce zaměstnat cizince vykonávajícího zdravotnickou profesi

5.1.2 Náležitosti žádosti zaměstnavatele o zařazení do Programu

Zaměstnavatel je povinen k žádosti o zařazení do Programu přiložit:

- 1) **Řádně vyplněný tiskopis** žádosti společně se všemi **povinnými přílohami**;
- 2) **Potvrzení Finančního úřadu** o neexistenci daňových nedoplatků.
- 3) **Potvrzení České správy sociálního zabezpečení** o neexistenci nedoplatků pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Náležitosti uvedené v bodech č. 2 – 3 **nesmí být starší než 3 měsíce**.

- 4) **Čestné prohlášení**:
 - a) o neexistenci nedoplatků na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění;
 - b) o tom, že v ČR zaměstnal či zaměstnává alespoň 3 osoby v období 2 let před podáním žádosti.
- 5) **Čestné prohlášení** o tom, že v období 2 let před podáním žádosti o zařazení do Programu nebyla zaměstnavateli uložena:
 - a) pokuta vyšší než 100 000,- Kč za umožnění výkonu nelegální práce anebo,

⁶ Zaměstnavateli je dána možnost výběru ohledně garance minimální výše mzdy/platu. Zaměstnavatel si vybere jednu z uvedených možností - tj. pokud bude žádáno o modrou kartu, pak bude v čestném prohlášení garantovat výši mzdy/platu v minimální výši stanovené pro modré karty, a pokud o zaměstnaneckou kartu, tak zvolí buď garanci mzdy/platu podle příslušné podskupiny CZ-ISCO anebo v minimální výši stanovené pro modré karty. V žádosti o zařazení do Programu zároveň uvede, zda-li bude u konkrétního zaměstnance žádáno o zaměstnaneckou či modrou kartu, a to z důvodu kontroly dodržování mzdového kritéria ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu či Ministerstva zdravotnictví.

- b) opakovaně pokuta vyšší než 100 000,- Kč za porušení povinností vyplývajících z právních předpisů kontrolovaných Úřadem práce ČR, Státním úřadem inspekce práce nebo oblastními inspektoráty práce.
- 6) Jedná-li se o zahraničního pracovníka vykonávajícího zdravotnickou profesi: **kopii rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb.**

Přílohy dokládá zaměstnavatel **pouze v případě první žádosti**, opětovně pak po uplynutí doby, po kterou byl zaměstnavatel do Programu zařazen, tj. po uplynutí 1 roku.

Při **podání první žádosti i při zařazování každého dalšího zahraničního zaměstnance** do Programu zaměstnavatel doloží **čestné prohlášení** o tom, že hodlá s cizincem uzavřít pracovní poměr na zákoníkem práce stanovenou týdenní pracovní dobu⁷, který bude trvat nejméně po dobu 1 roku, a že po celou dobu jeho trvání bude cizinci vyplácena mzda nebo plat v minimální výši, kterou se zaměstnavatel rozhodl garantovat na základě své volby z kritérií stanovených pro tento Program.⁵

5.1.3 Překážky pro zařazení zaměstnavatele do Programu

Do Programu **nelze zařadit zaměstnavatele**

- který **nesplňuje kritéria** pro zařazení;
- **nedoložil žádost** o zařazení s **požadovanými náležitostmi**;
- který **vykonává činnost zprostředkování zaměstnání dle § 14 odst. 1 písm. b), zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, s výjimkou činností uvedených v § 43a zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce⁸;
- jestliže existují **důvodné pochybnosti**, že se zaměstnavatel ve vztahu k zahraničním zaměstnancům získaným prostřednictvím Programu dopustí **zastřehného zprostředkování zaměstnání** nebo je (jako agentura práce žádající na základě výjimky o zařazení do Programu) **dočasně přidělí k uživateli**;
- jestliže **mzda** nabízená v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké/modré karty uchazeči, kterého zaměstnavatel nahlašuje do Programu, **nedosahuje výše stanovené pro tento Program**, a to dle typu pobytového oprávnění, o které bude žádáno.

5.1.4 Vyřazení zaměstnavatele z Programu

Zaměstnavatel může být z **vážných důvodů** z Programu **na dobu 1 roku vyřazen**⁹. Mezi vážné důvody patří zejména:

- **dodatečné porušení podmínek sjednání pracovního poměru**,
- **účelové zneužívání nebo porušování podmínek zařazení** zaměstnavatele do Programu, včetně porušení pravidel pro plnění odvodů České správě sociálního zabezpečení za příslušné zaměstnance,

⁷ U žadatelů o zaměstnanecké karty v souladu s § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

⁸ V případech hodných zvláštního zřetele, které posoudí gestor a spolugestoři, lze učinit výjimku a zaměstnavatele do Programu zařadit. Mezi takové důvody patří zejména skutečnost, že zaměstnavatel chce prostřednictvím Programu získávat zahraniční pracovníky výlučně do kmenového stavu a že dočasné přidělování zaměstnanců k uživateli je pouze vedlejší činností tohoto zaměstnavatele, což zaměstnavatel doloží přehledem své zprostředkovatelské činnosti za uplynulé 2 roky.

⁹ Institut vyřazení z Programu je nejkrajnějším řešením. Důraz má být kladen především na kontrolu splnění všech stanovených podmínek, a to již ve fázi prvotního posuzování žádostí o zařazení. V případě, že budou zjištěny důvody vedoucí k možnému vyřazení z Programu, lze postupovat v případě již jednou zařazeného zaměstnavatele tak, že nebude přijata jeho žádost o zařazení dalších uchazečů do Programu.

- **porušení čestného prohlášení** nebo **předložení nepravdivého prohlášení**,
- **ztráta schopnosti plnit podmínky Programu** v době zařazení,
- **opakované ukončování pracovněprávních vztahů se zahraničními zaměstnanci** získanými prostřednictvím Programu v průběhu prvních 6 měsíců pracovněprávního vztahu, dochází-li k němu **v rozsahu zjevně nepřiměřeném** celkovému počtu těchto zaměstnanců,
- **využívání Programu k jiným než stanoveným účelům**,¹⁰
- **porušení dalších podmínek** Programu.

O vyřazení z Programu rozhoduje Ministerstvo průmyslu a obchodu nebo Ministerstvo zdravotnictví na základě písemného a odůvodněného podnětu spolugestora nebo z vlastního rozhodnutí. Vyřazení z Programu (včetně jeho data) oznámí ministerstvo gestorovi/spolugestorům a garantům.

5.2 Zařazení zahraničního pracovníka do Programu

Zahraniční pracovník o zařazení do Programu nežádá, je zařazován na základě žádosti podané zaměstnavatelem.

Účastníci Programu budou žádat o **následující typy pobytových oprávnění**:

Zahraniční zaměstnanec	Zaměstnanecká karta
	Modrá karta
Rodinný příslušník žadatele o zaměstnaneckou kartu	Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným
Rodinný příslušník žadatele o modrou kartu	Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem modré karty

Účastníkům Programu je umožněno nahradit **doklad o zajištění ubytování** a **pracovní smlouvu**, které jsou náležitosti **žádosti o zaměstnaneckou kartu, písemným potvrzením zaměstnavatele** vystaveným v souladu s podmínkami § 42h odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.¹¹

Zahraničním pracovníkům je přidělen **závazný termín pro podání žádosti** o zaměstnaneckou nebo modrou kartu **na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí**.

6 Postup realizace migračního procesu v rámci Programu

1. **Zaměstnavatel ohlásí krajské pobočce Úřadu práce ČR volné pracovní místo.** V hlášení vysloví souhlas se zařazením volného pracovního místa do centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty nebo modré karty.¹²
2. **Zaměstnavatel příslušnému ministerstvu podá žádost o zařazení do Programu**, a to na předepsaném formuláři a společně se všemi předepsanými přílohami. Zaměstnavatel musí žádost podat až poté, co je volné pracovní místo zveřejněno v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké nebo modré karty.

¹⁰ Mezi vážné důvody tohoto typu může patřit např. získávání zahraničních zaměstnanců s cílem umožnit jejich následný přechod k jinému zaměstnavateli, který nesplňuje podmínky pro zařazení do Programu.

¹¹ Žádá-li cizinec o modrou kartu, zákon tuto možnost neposkytuje.

¹² V případě zaměstnání cizince s volným přístupem na trh práce podle § 98 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se splnění této podmínky nevyžaduje.

3. V případě, že zaměstnavatel splní podmínky pro zařazení do Programu, ministerstvo neprodleně informuje spolugestory Programu. V případě negativního rozhodnutí ministerstvo zaměstnavatele o výsledku písemně informuje.
4. **Zastupitelský úřad informuje zaměstnavatele o závazném termínu, který byl jeho budoucímu zaměstnanci přidělen pro podání žádosti** o zaměstnaneckou nebo modrou kartu.
5. **Cizinec**, který byl zařazen do Programu, **se dostaví ve stanoveném termínu na zastupitelský úřad**, kde **odevzdá řádně vyplněnou žádost o zaměstnaneckou nebo modrou kartu** a zároveň předloží všechny zákonem stanovené náležitosti žádosti a všechny požadované podpůrné doklady.¹³ **Spolu s cizincem se dostaví i jeho rodinný příslušník**, který podá žádost o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem modré karty.
6. **Ministerstvo vnitra rozhodne o žádosti cizince** a v případě splnění podmínek vydá zastupitelskému úřadu pokyn k udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí zaměstnanecké karty nebo modré karty.
Rodinným příslušníkům bude vydáno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným nebo za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem modré karty.
7. **Cizinec do 3 pracovních dnů po příjezdu do ČR ohlásí svůj pobyt** na pracovišti odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Je-li mu vydávána zaměstnanecká nebo modrá karta, poskytne své biometrické údaje a bude mu vydáno potvrzení o splnění podmínek pro vydání příslušné karty, na jehož základě může začít pracovat. Ministerstvo vnitra následně cizinci vydá průkaz příslušné karty. Průkaz zaměstnanecké karty bude předán poté, co cizinec předloží potvrzení vydané jeho zaměstnavatelem, ze kterého vyplývá, že nastoupil na pracovní místo, pro které je karta vydávána. **Stejnou ohlašovací povinnost splní i rodinní příslušníci**. Biometrické identifikátory budou za účelem zhotovení průkazu odebírány pouze těm, kteří získávají povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem modré karty.

Pokud je zaměstnavatel do Programu již zařazen a má zájem zaměstnat dalšího cizince, resp. další cizince, podá ministerstvu, které jej do Programu zařadilo, **žádost o zařazení dalšího zahraničního zaměstnance**.

¹³ Účastníci Programu, kteří jsou občany UKRAJINY nebo držiteli cestovního dokladu vydaného Ukrajinou, mohou podávat žádosti výhradně na zastupitelském úřadu v Kyjevě.